

گزارش میزگرد علمی «بررسی قابلیت نظارت قضایی بر تصمیمات مراجع شبه قضایی دارای عضو قاضی»

گزارش میزگرد علمی «بررسی قابلیت نظارت قضایی بر تصمیمات مراجع شبه قضایی دارای عضو قاضی»

پایگاه خبری اختصار- میزگرد علمی تخصصی با موضوع: «بررسی قابلیت نظارت قضایی بر تصمیمات مراجع شبه قضایی دارای عضو قاضی» به همت پژوهشکده حقوق عمومی و بین الملل با حضور قضات دیوان عدالت اداری، اساتید دانشگاه و پژوهشگران در محل پژوهشگاه قوه قضاییه برگزار شد.

به گزارش پایگاه خبری اختصار به نقل از روابط عمومی پژوهشگاه قوه قضاییه، در این میزگرد اساتید و پژوهشگران به بحث پیرامون موضوع فوق الذکر پرداختند.

در این میزگرد ضمن بررسی مبانی نظری نظارت قضایی و در نتیجه تبیین امکان چنین نظارتی بر مراجع مذکور، دکتر رستمی (عضو هیئت علمی دانشگاه تهران) در خصوص معیارهای شناخت و تمییز مراجع اختصاصی اداری از سایر مراجع خصوصاً مراجع قضایی اظهار داشت: می توان به صورت مختصر دو معیار کلی را از هم باز شناخت: معیار سازمانی و کارکردی.

ایشان افزودند: بر اساس آراء دیوان عدالت اداری نمی توان مؤلفه مشخصی برای تشخیص مراجع شبه قضایی ارائه کرد. لذا آنچه می توان اجمالاً و البته بر اساس استقرایی ناقص از رویه دیوان عدالت اداری استنباط کرد آن است که دیوان عدالت اداری رسیدگی به تصمیمات مراجع شبه قضایی وابسته به نهادها، مؤسسات و دستگاههایی که صلاحیت رسیدگی به شکایات از آنها را ندارد، به تبع همین عدم صلاحیت در حدود وظایف و اختیارات خود قلمداد نمی کند.

دکتر رستمی تصریح کرد: دیوان عدالت اداری در خصوص رسیدگی به تصمیمات و آراء مراجع شبه قضایی دارای عضو قاضی که در آنها این عضو به تنهایی مبادرت به صدور رأی می کند (چه در مرحله بدوی و چه تجدیدنظر) خود را فاقد صلاحیت دانسته است و در این زمینه عمدتاً به تبصر ۲ ماده ۱۰ قانون دیوان عدالت اداری استناد می کند (هرچند صریحاً این استناد را ذکر نکرده باشد).

وی در بخش پایانی گفت: ملاک دیوان برای احراز صلاحیت خود در رسیدگی به آراء و تصمیمات مراجع اختصاصی اداری (مراجع شبه قضایی)، همان صدور و عدم صدور رأی توسط قاضی است.

در ادامه جلسه آقای دکتر مولایی (قاضی دیوان عدالت اداری) اظهار داشت: دیوان عدالت اداری صلاحیت رسیدگی به تصمیمات مراجع شبه قضایی وابسته به سازمانها و نهادهایی را که رسیدگی به تصمیمات آنها در صلاحیت دیوان نیست، ندارد. این قاعده از بند ۲ و تبصره ۲ ماده ۱۰ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری به دست می آید.

وی با بیان اینکه ملاک احراز صلاحیت دیوان در رسیدگی به تصمیمات و آراء مراجع شبه قضایی، حضور یا عدم حضور قاضی در آن مراجع نیست، گفت: ملاک اصلی، ماهیت و شأن مرجع مربوط است. اگر شأن و ماهیت

مرجع، قضایی باشد، رسیدگی به آراء و تصمیمات آن (مطابق تبصره 2 ماده 10 قانون فوق الذکر) خارج از صلاحیت دیوان است، در غیر این صورت دیوان واجد صلاحیت است.

ایشان در در بخش دیگری از سخنان خود راجع به مواردی که مراجع شبه قضایی خارج از قوه قضائیه تشکیل شده اند و به سبب عضویت قاضی در آنها در خصوص قضایی یا غیرقضایی بودن ماهیتشان تردید وجود دارد تصریح کرد، اصل بر صلاحیت دیوان عدالت اداری است مگر آن که نص صریح قانونی مغایر چنین اصلی وجود داشته باشد؛ نظیر رسیدگی به اعتراض از آراء «هیأت انتظامی نظام پزشکی» که به موجب قانون خارج از صلاحیت دیوان است.

وی یادآور شد: در خصوص شورای رقابت، به نظر می رسد که گرچه صدور آراء متضمن موافقت عضو قاضی است، اما این امر ماهیت چنین تصمیماتی را قضایی نمی کند و لذا دیوان در این خصوص دارای صلاحیت است. گفتنی است در پایان سایر پژوهشگران هر یک به نقد و بررسی دیدگاه مطرح شده و ارائه پیشنهادهایی اصلاحی جهت تعمیم نظارت قضایی دیوان عدالت اداری پرداختند.

یک قاضی